

Beslutningsforslag nr. B 179. Fremsat den 14. april 2009 af Karen Hækkerup (S), Anne-Marie Meldgaard (S), Flemming Møller Mortensen (S) og Julie Rademacher (S)

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af indsatsen over for ofre for personfarlig kriminalitet

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2009 at styrke indsatsen over for ofre for vold og voldtægt ved (1) at nedsætte en kommission, der har til formål at sikre højere erstatninger til ofre for vold og voldtægt, (2) at etablere en erstatningsfond, (3) at fremsætte lovforslag, der indebærer, at det bliver muligt at få erstat-

ning for voldsforbrydelser, selv om anmeldelsen sker mere end 24 timer efter forbrydelsen, (4) at sikre ofre ret til gratis psykologbehandling og (5) at fremsætte lovforslag, der gør det muligt for ofre at blive informeret ved løsladelse af gerningsmanden.

Bemærkninger til forslaget

Nedsættelse af en kommission til øget erstatning.

Den måde, det danske samfund behandler ofre på, er gammeldags og ofte urimelig over for de mennesker, der har været udsat for en forbrydelse. Opfattelsen er stadig, at forbrydelser med de største økonomiske konsekvenser for samfundet skal koste dyrest frem for forbrydelser med de største menneskelige konsekvenser.

I forbrydelser med vold og seksuelle overgreb er der stor forskel på erstatningerne og ofte er disse urimelig små i forhold til de store menneskelige konsekvenser, det har for offeret. Erstatningerne afspejler en holdning til ofre for vold, voldtægt og personfarlig kriminalitet om, at de personlige omkostninger i forbindelse med en forbrydelse ikke vægter højt i forhold til materielle eller økonomiske omkostninger. For eksempel udløser en almindelig voldtægt i dag omkring 60.000-70.000 kr. i erstatning, mens Frederiksberg Kopicenter blev idømt en erstatning på 400.000 kr. for ulovligt at have hjulpet med at kopiere bl.a. lærebøger.

Der findes utallige eksempler på disse forskelle på erstatninger. For eksempel idømmes en mand en erstatning på 15.000 kr. for gentagne tilfælde af vold, trusler om voldtægt og blufærdighedskrænkelser af sin daværende kæreste, herunder et groft overfald på hende, da hun var gravid i syvende måned med deres fælles barn. Heroverfor står, at Andrea Elisabeth Rudolph tilkendes 50.000 kr. i erstatning fra Se og Hør, fordi de viste billede af hende højgravid og topløs på en offentlig strand. Et andet eksempel er en modefotograf, som voldtager en 17-årig pige i sit fotostudie. Erstatningen beregnes til 30.000 kr., mens Se og Hør, som i forbindelse med EM-guldet 2002 bringer en plakat af håndboldpigerne og målmand Karin Mortensen uden af have indhentet samtykke, skal betale en erstatning på 100.000 kr. En bilist dræber en ung knallertkører, han er påvirket af alkohol, narko og piller. Han kører med 118 km i timen over for rødt lys og stikker derefter af fra gerningsstedet uden at hjælpe påkørte. Han har i forvejen 15 domme for kriminalitet. Erstatningen beregnes til 80.000 kr. til offerets familie, hvorimod en

kvinde, som pådrager sig et piskesmæld i en trafikulykke, får en erstatning på 764.000 kr. Alle disse sager er eksempler på uretmæssig behandling af ofre for forbrydelser med store menneskelige og psykiske konsekvenser. Det er uretfærdigt og uacceptabelt over for de mennesker, det berører. Erstatninger skal afspejle de menneskelige omkostninger og være retfærdige over for ofrene.

Derfor skal der nedsættes en kommission, som skal kortlægge den nuværende praksis for erstatninger og fremsætte nogle nye retningslinjer for erstatninger, således at det fremover er de psykiske og menneskelige omkostninger, der danner grundlaget for beregninger om erstatning. Kommissionens arbejde skal munde ud i nogle nye retningslinjer, der sikrer ofre for vold og voldtægt langt højere erstatninger, end det er tilfældet i dag.

Derfor mener Socialdemokratiet, at erstatninger til ofre for vold og voldtægt mindst skal tre- eller fire-dobles i forhold til det nuværende niveau.

Etablering af erstatningsfond

Der skal oprettes en erstatningsfond, som efter svensk forbillede skal hjælpe ofre, støtte forskning om forbrydelser, støtte kriminalitetsforebyggende projekter og sikre, at frivillige får mulighed for supervision samt økonomisk godtgørelse. Fonden skal desuden betale erstatninger til ofre i tilfælde, hvor den dømte ikke selv kan betale.

Forslagsstillerne forestiller sig en model, hvor alle, der idømmes en betinget eller ubetinget fængselsstraf, skal betale et fastsat beløb til fonden for ofre. Beløbet kunne fastsættes til 500 kr., hvilket vil være et overkommeligt beløb for den dømte, men samtidig vil skaffe betydelige midler til fondens arbejde.

Lovændring i forhold til anmeldelse

Reglerne omkring anmeldelse er i dag urimelige i forhold til ofrene. I dag skal man anmelde en forbrydelse uden unødigt ophold – dvs. senest 24 timer efter forbrydelsen – for at kunne få erstatning. Reglerne omkring for sen eller manglende anmeldelse af vold og

voldtægter skal ændres, så der i højere grad tages hensyn til offeret. Der skal i højere grad tages hensyn til, at ofre for forbrydelser som vold og voldtægt kan være bange, i chok og så påvirkede af det skete, at de ikke er i stand til at anmelde forbrydelsen før langt senere. Derfor skal de stadig kunne få erstatning. Socialdemokratiet vil derfor have ændret loven, så der ikke er en øvre grænse for, hvornår anmeldelsen skal ske, før der kan udbetales erstatning. Det skal bero på sagens karakter, hvorvidt erstatninger skal udbetales, og ikke afgøres af, hvor lang tid det tager offeret at samle mod til en anmeldelse.

Ret til psykologbehandling

Ofre for vold og voldtægt skal have ret til gratis psykologhjælp. I dag får et offer for voldtægt 300 kr. i tilskud til 10 psykologtimer – og kun inden for det første år efter forbrydelsen. Det betyder, at der er en stor egenbetaling for voldtægts ofre og for voldsofre, der ligesom voldtægts ofre ofte har brug for hjælp senere i livet. Ligeledes bliver mange voldtægts ofre afvist på landets centre for voldtægt, fordi der er mangel på ressourcer. For eksempel måtte Center for Voldtægts ofre i Århus afvise at give psykologhjælp til hver sjette

voldtægts ofre sidste år. Forslagsstillerne finder dette uacceptabelt og mener, at det er til stor skade for de implicerede. Socialdemokratiet vil derfor have gratis psykologhjælp til ofre for forbrydelser og sikkerhed for, at voldtægts ofre kan få hjælp på de voldtægtscentre, der er. Derudover skal det være muligt at modtage psykologhjælp, længere end et år efter at forbrydelsen er sket.

Information om løsladelse

Mange ofre, der har været udsat for en kriminel handling, er bange for at møde deres gerningsmand igen. Denne angst kan fylde meget i offerets liv og have stor betydning for, hvordan en person klarer sig, efter at forbrydelsen er sket. I Sverige er reglerne sådan, at når en dømt voldsmand får udgang fra fængslet eller bliver løsladt, får hans offer mulighed for at blive informeret om det, hvis offeret ønsker dette. Sådan bør det også være i Danmark. Socialdemokratiet vil derfor indføre, at ofre frivilligt kan indgå i en ordning, hvor der gives besked, når gerningsmanden løslades fra fængslet eller får udgang, sådan at offeret kan forberede sig psykisk og mentalt på dette og tage sine forhåndsregler.

Skriftlig fremsættelse

Karen Hækkerup (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af indsatsen over for ofre for personfarlig kriminalitet.

(Beslutningsforslag nr. B 179).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.